

VÄYLÄVIRASTO

PL 33

00521 HELSINKI

KEMIJÄRVEN KAUPUNGIN LAUSUNTO VALTION VÄYLÄVERKON INVESTOINTIOHJELMASTA VUOSILLE 2022–2029

Investointiohjelmassa on monipuolisesti otettu huomioon suunnitelman lähtökohdat, strategiset vaikutukset ja käytännön toimenpiteet. Mutta ilmeisesti investointitarkastelun laajuudesta johtuen koko Suomen väylien kehittämishankkeiden huomioiminen tasapuolisesti on ollut haasteellista, jolloin syrjäalueiden ääni on jäänyt vähälle huomiolle. Pääpaino investointiohjelmassa on Etelä-Suomen pääväylissä. Investointiohjelmassa ei esitetä Lapin alueelle seuraavalle seitsemälle vuodelle yhtään isoa radan, maantien tai vesiväylän kehittämis- tai parannushanketta. Lapin maakunnan väestömäärä on pieni verrattuna mm. Etelä-Suomeen. Mutta Lapin maakunta on pinta-alaltaan huomattavan suuri, jolloin pitkien etäisyyksien takia etenkin toimivat tieväylät ovat elintärkeitä niin elinkeinon kehittämisen kuin asukkaidenkin päivittäisen liikkumisen kannalta.

Lapin ELY-keskuksen, Lapin Liiton ja Lapin kuntien näkemyksiä ei ole juurikaan otettu huomioon tässä investointiohjelmaluonnoksessa. Varsinkin Lapin pääteiden korjausvelka kasvaa huolestuttavasti tietyillä pääväylillä. Verrattain pienillä rahallisilla valtion panostuksilla voitaisiin parantaa merkittävästi Lapin eri alueiden logistisia yhteyksiä mm. pääteiden osalta. Ko. investointiohjelman pääpaino maanteiden osalta kohdistuu lähinnä eteläisen Suomen moottoritiehankkeisiin, joiden rakentamiskustannukset ovat kilometriä kohden erittäin suuret verrattuna Lapin lähinnä kaksikaistaisten pääteiden korjaustarpeisiin.

Kemijärven logistinen sijainti on keskeinen Itä-Lapin alueella yleisten maanteiden ja rautateiden osalta. Kemijärveltä on rautatieyhteys Helsinkiin, mikä on elintärkeä koko Itä-Lapin alueelle. Myös useat päätiet kulkevat Kemijärven kautta.

Tavara- ja henkilöliikenteen tarpeet näyttävät myös raideliikenteen osalta vaativan uusia investointia mm. lisääntyvän puutavaran, malminkuljetuksien myötä. Lisäksi Kemijärvi on merkittävä logistinen portti myös Venäjän suuntaan.

Joten nykyisen rautatien jatkaminen Kemijärveltä Sallaan tulisi olla mukana ainakin varauksena investointiohjelmassa.

Kemijärvi on keskeisessä roolissa kehitettäessä olevia teollisia suurhankkeita Itä-Lapin alueella; mm. Kemijärven biosellutehdas, Sokli, Kevitsan kaivoskuljetukset. Ko. hankkeet edellyttävät merkittäviä rahallisia investointeja etenkin pääteiden ja rautateiden osalta. Lausuntopyyntöissä oleva väylien investointiohjelma, jossa ei ole suunnattu juuri ollenkaan toimenpiteitä Kemijärvelle tai lähialueille, vaikeuttaa mm. tulevien suurinvestointien rahoittajien hankintaa.

Kotimaan matkailu on vahvassa nousussa myös Kemijärven alueella. Kemijärven sijainti kolmen tunturin (Suomu, Pyhätunturi ja Sallatunturi) ja Rovaniemen lähialueella on matkailun kehittämisen kannalta keskeinen. Kotimaiset matkailijat liikkuvat hyvin usein omilla ajoneuvoilla, jolloin etenkin pääteiden hyvä kunto on oleellisen tärkeää. Tavaraliikenne on kasvanut varsinkin puutavarakuljetusten osalta merkittävästi viime vuosina. Esimerkiksi Keitelelen Kemijärven tehtaan raaka- ja jalostetun puutavaran liikennemäärät ovat lisääntyneet. Myös Kemin tuleva biotehdas tulee lisäämään puutavaran kuljetusmääriä merkittävästi etenkin Itä-Lapin alueella, missä Kemijärven kautta kulkevien pääväylien kunto on avainasemassa. Lisäksi Sallan rajanylityspaikalla on avattu elintarvikkeiden tarkastuspiste, joka lisää rajan ylittävää liikennettä.

Valtatie 5:n merkitys Kemijärven ja koko Itä-Lapin elinkeinoelämän kehittämisessä on suuri, valtatie 5 on ja tulee olemaan metsä- ja kaivosteollisuuden tärkeä väylä. Tavara- ja henkilö sekä turistiliikenne etelästä Kemijärvelle ja Itä-Lapin alueelle tapahtuu yhä useammin vt 5:n kautta. Kemijärvi-Kuusamo ja Kemijärvi-Sodankylän väliset tieosuudet tulee saattaa kunnostuksen kohteeksi. Akuutein päätien peruskorjaustarve on kantatie 82:lla välillä Kemijärvi-Vikajärvi, jossa on tapahtunut useita vakavia liikenneonnettomuuksia viime vuosina. Lisäksi puolustusvoimien Rovajärven harjoitusalueen käyttö on vilkastunut merkittävästi. Nämä kulkuneuvot ovat erittäin raskaita ja hitaita. Myös porotiheydet ovat ko. alueella Lapin suurimpia, minkä takia porokolarit ovat hyvin yleisiä tällä alueella. Etenkin raskaanliikenteen osuus on kasvanut tällä tieosalla merkittävästi viime aikoina. Myös lisääntynyt työmatkaliikenne Kemijärven ja Rovaniemen välillä tapahtuu pääosin ko. tievälillä. Kt 82 välillä Kemijärvi-Vikajärvi ei vastaa kunnoltaan eikä geometrialtaan nykyisiä liikennemääriä ja yleisiä kuntovaatimuksia.

Em. perusteilla Kemijärven kaupunki esittää, että valtion väyläverkon investointiohjelmaan vuosille 2022–2029 lisätään: Kt 82 parantaminen välillä Kemijärvi-Vikajärvi, Vt 5 kehittäminen, yöjunaliikenteen säilyttäminen vähintään nykytasolla, ratayhteys Kemijärvi-Salla ja varauksena em. teollisuusinvestointien vaatimat väylähankkeet.

Kemijärvellä . .2021

Atte Rantanen
Kemijärven kaupunginjohtaja